

- ขนิษฐา นันทบุตร และคณะ. (2546) การศึกษาและการพัฒนาศักยภาพการดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวานบนพื้นฐานทางสังคมวัฒนธรรมของท้องถิ่นอีสาน. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ขวัญตา บาลทิพย์, สาตี เกลิมวรรณพงศ์, ลัทธนา กิจรุ่งโรจน์ และศิริวรรณ พิริยคุณธร. (2544). การทบทวนองค์ความรู้งานวิจัยทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ดูแลผู้ป่วยระบบประสาทและไขสันหลัง ในประเทศระหว่างปี พ.ศ. 2534 – 2543. วารสารพยาบาลสงขลา นครินทร์, 23(2), 1 – 26.
- จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ. (2539). รายงานการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทย ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2534-2535 สถาบันวิจัยสาธารณสุขไทยและสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร.
- จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ. (2543). สุขภาพคนไทยปี พ.ศ. 2543: สถานะสุขภาพของคนไทย. กรุงเทพมหานคร: อุกาการพิมพ์.
- จันทร์ภา บริสุทธุ์. (2540). การศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของผู้หญิงโรคเบาหวานในภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- จันทิมา โดษะนันท์. (2543). การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มารับบริการที่คลินิกเบาหวาน โรงพยาบาลปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์, กรุงเทพมหานคร.
- จารุวรรณ มานะสุรการ. (บรรณาธิการ). (2544). การพยาบาลเพื่อการส่งเสริมศักยภาพของผู้ดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง ภาวะเจ็บป่วยเรื้อรัง: ผลกระทบและการพยาบาล (หน้า 131-140). สงขลา: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- จิตตินันท์ พงสุวรรณ. (2541). ประสบการณ์การควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- จินตนา ทิพทัส. (2543). บทบาทสมาชิกครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยวัณโรค จังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- จินตนา สมนึก. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวันของผู้ป่วยหลอดเลือดสมองกับภาระในการดูแลและความต้องการการสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแลที่บ้าน. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

- จอม สุวรรณโณ. (2540). ความสามารถของญาติผู้ดูแลในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ก่อนจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- ฉัตรเลิศ พงษ์ไชยกุล. (2542). โรคเบาหวาน. *ศรีนครินทร์เวชสาร*, 14(1), 50-61.
- ฉัตรวลัย ใจอารีย์. (2533) ความสัมพันธ์ระหว่างแรงสนับสนุนทางสังคม พฤติกรรมการดูแลสุขภาพ กับคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยหัวใจวายเลือดคั่ง. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- ฉัตรสุมน พฤทธิภิญโญ. (2547). บทบาทและสถานะทางเพศของผู้สูงอายุไทย. *วารสารสาธารณสุขศาสตร์*, 34(2), 99 – 107.
- ชนวนทอง ธนสุกาญจน์ และ พิสมัย จารุชวลิต. (2542). สุขศึกษากับโรคเบาหวาน การทบทวนองค์ความรู้ สถานการณ์และรูปแบบการให้บริการสุขศึกษา. นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชูชื่น ชีวพูนผล. (2541). อิทธิพลของภาวะสุขภาพของผู้ป่วย ความเข้มแข็งในการมองโลกของญาติผู้ดูแล และความรู้สึกเป็นภาระในการดูแลต่อการปรับตัวของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2546). เทคนิคการใช้สถิติเบื้องต้นเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ชัยชาญ ดีโรจวงศ์ และกอบชัย พัววิไล. (2546). การวินิจฉัยและจำแนกโรคเบาหวาน. ใน อภิชาติ วิชาญรัตน์ (บรรณาธิการ). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยชาญ ดีโรจวงศ์. (2547). การวินิจฉัยและการจำแนกประเภทโรคเบาหวาน. *เอกสารประกอบการอบรมโครงการอบรมผู้ให้ความรู้โรคเบาหวาน วันที่ 19 – 27 กรกฎาคม 2547*. กรุงเทพมหานคร: โรงพยาบาลราชวิถี.
- เดือนใจ โคตรสมบัติ. (2544). การทำหน้าที่ของครอบครัวกับภาวะซึมเศร้าในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา จ. สกลนคร. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

- ทวีวรรณ กิ่งโคกกรวด. (2540). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน การสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชน กับการดูแลของผู้ป่วยโรคเบาหวาน* โรงพยาบาลชุมชนจังหวัดกาฬสินธุ์ วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ทัศนีย์ อนันตพันธุ์พงศ์. (2538). *ผลของการส่งเสริมญาติให้มีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลต่อการฟื้นฟูสภาพของผู้ป่วยและความพึงพอใจของญาติต่อการพยาบาล*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- ทิพย์ภา เชษฐไชยลิต. (2541). *จิตวิทยาพัฒนาการสำหรับพยาบาล*. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- ทิพวัลย์ โพธิ์แทน. (2543). *การฝึกให้อยู่กับปัจจุบัน: ทางเลือกในการบำบัดทางการพยาบาลส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวมในการดูแลผู้ป่วยเรื้อรังแบบองค์รวม*. ขอนแก่น: ห้างหุ้นส่วนจำกัดขอนแก่นการพิมพ์.
- เทพ หิมะทองคำ. (2544). *ความรู้เรื่องเบาหวานฉบับสมบูรณ์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). ใน รัชตะ รัชตะนาวัน และ ธิดา นิงสานนท์. (บรรณาธิการ), กรุงเทพมหานคร: บริษัท จูนพับลิชชิงจำกัด.
- ธาดา เจริญกุลศล. (2545). *การทำหน้าที่ของครอบครัวตามการรับรู้ของผู้พยายามฆ่าตัวตาย*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ธงชัย ประภูณวัฒน์. (2539). *Advanced practical medicine*. ภาควิชาอายุแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- นงลักษณ์ นฤวัตร, ประไพวรรณ ด่านประดิษฐ์ และทัศนีย์ ทองประทีป. (2546). *ความหวังในผู้ป่วยสูงอายุที่เจ็บป่วยเรื้อรัง*. *วารสารพยาบาล*, 52(1), 25 – 34.
- นพวรรณ จงวัฒนา, เกื้อ วงศ์บุญสิน, วิพรรณ ประจวบเหมาะ รุฟโฟโล, ดาราวรรณ เขียมเพิ่มพูน, มยุรี นกยูงทอง, รุ่งรัตน์ โกววรรณะกุล และคณะ. (2542). *ข้อมูลผู้สูงอายุที่น่าสนใจ*. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวลลัดดา เลี้ยงรักษา. (2536). *ประเมินผลโปรแกรมการให้สุขศึกษาแก่ผู้ป่วยโรคเบาหวาน*. *เวชสารแพทย์ทหารบก*, 46(2), 65-69.
- บุญทิพย์ สิริธรงค์ศรี. (2539). *ผู้ป่วยเบาหวาน: การดูแลแบบองค์รวม* (พิมพ์ครั้งที่ 3). นครปฐม: ฝ่ายการพิมพ์ศูนย์อาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล.

- บุญกร อินทรวิชัย. (2539). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและการเจ็บป่วยของบุตร การสนับสนุนทางสังคม กับภาวะสุขภาพจิตของมารดาเด็กป่วยด้วยโรคเรื้อรัง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการพยาบาลแม่และเด็ก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- เบญจวรรณ อธิจารุกุล. (2546). *มะเร็ง: ต้องสู้*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี.
- ปิยนุช ปัญญาธิระ. (2541). *พฤติกรรมสุขภาพและภาวะการรับรู้ความเครียดในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน โรงพยาบาลชลบุรี*. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์, กรุงเทพมหานคร.
- ปิยะพรรณ เทียนทอง. (2540). *ปัจจัยสนับสนุนทางครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน*. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- พรรณพิมล หล่อตระกูล และจันทร์ชนก โยธินัชชาลัย. (2542). *พฤติกรรมของกลุ่มสมรสไทยในเรื่องการทำหน้าที่ของครอบครัว*. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*, 44(4), 320 – 328.
- พงษ์อมร บุญนาค. (2542). *เทคนิคการดูแลรักษาโรคเบาหวาน: การทบทวนปัจจัยด้านพฤติกรรมและวิถีที่เป็นปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยเสริมต่อโรค*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- พรทิศา อินทร์พรหม. (2539). *ผลการดูแลสุขภาพอนามัยที่บ้านต่อการรับรู้ความสามารถในการดูแลภาวะสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวาน*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาล อายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- พร้อมพันธ์ คุ้มเนตร. (2546). *การทำหน้าที่ของครอบครัวตามการรับรู้ของวัยรุ่นที่ติดสารแอมเฟตามีนในจังหวัดแพร่*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขาภพจิตและการพยาบาลจิตเวช. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- พัชรินทร์ พันจรรยา. (2543). *การส่งเสริมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานอำเภอระหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.ขอนแก่น.
- พัชรินทร์ พันจรรยา. (2543). *การส่งเสริมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน อำเภอระหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาศิลปศาสตร์ (พัฒนาสังคม) มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- พูนศรี รังษิ์จกร. (2542). *โรคเบาหวาน มุมมองทางจิตเวชศาสตร์*. *ศรีนครินทร์เวชสาร*, 14(1), 46-49.

- พูนสุข ช่วยทอง. (2548). *ครอบครัวและคุณภาพเด็ก*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิบูลย์การปก.
- พิชญกานต์ สกกุลพานิช, คารุณี จงอุดมการณ์, วันเพ็ญ ปันราช และ วิลาวัลย์ พันธุ์พุกภัย. (2545). ปัจจัยทางสังคมของครอบครัวที่มีผลต่อการปฏิบัติพัฒนกิจของครอบครัว ผู้สูงอายุหญิง ในเขตชนบท อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. *วารสารคณะพยาบาลมหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 25(1), 45 – 56.
- พวงผกา ชื่นแสงเนตร. (2538). *ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพกับครอบครัว พฤติกรรมการดูแลตนเองและความพึงพอใจในชีวิตผู้สูงอายุ*. วิทยานิพนธ์สาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอนามัยครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- เพลินตา ศิริปการ และสุวรรณ บุญยะสิทธิ์พรณ. (2544). โรคเบาหวาน ใน อัมพรพรรณ ชีรานุตร, เพลินตา ศิริปการ และอำพน นวนโคกสูง (บรรณาธิการ). *คู่มือการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่บ้าน*. ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.
- เพ็ญศรี พรวิริยะทรัพย์. (2540). *การศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของผู้หญิงโรคเบาหวานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- ไพบุลย์ สุริยวงศ์ไพศาล.(บรรณาธิการ). (2539). *แนวทางมาตรฐานการดูแลผู้ป่วยเบาหวาน*. สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- พาริดา อิบราฮิม. (บรรณาธิการ). *ผู้ป่วยอัมพาตครึ่งซีกและการดูแล* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สามเสนเจริญพานิชย์ (กรุงเทพ) จำกัด.
- ภาวนา กิรติคุณวงศ์. (2537). *การส่งเสริมการดูแลตนเองในผู้ป่วยเบาหวานในระดับโรงพยาบาลประจำจังหวัด*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- ภาวนา กิรติคุณวงศ์. (2544). *การพยาบาลผู้ป่วยเบาหวาน: มโนคติสำคัญสำหรับการดูแล*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พี เพรส จำกัด.
- กุ่มมาภิชาติ แสงเขียว. (2542). *การรับรู้การปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวและการปรับตัวของผู้ป่วยจิตเภท*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- มันทนา ประทีปเสน, และวงเดือน ปันดี. (2542) *อาหารกับ : โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน และโรคหัวใจขาดเลือด การทบทวนองค์ความรู้กับการดูแลสุขภาพในชีวิตประจำวัน*. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลนครปฐม, นครปฐม.

- มาลี จ้านงผล. (2540) *การศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของผู้หญิงโรคเบาหวานในภาคตะวันออก*.
 วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยมหิดล,
 กรุงเทพมหานคร.
- มาลี เลิศมาลีวงศ์. (2537). ความสามารถในการดูแลตนเอง แรงสนับสนุนทางสังคม และคุณภาพ
 ของผู้สูงอายุ. *รามาริบัติสาร*, 1(1), 24-32.
- ยุพาพิน ศิริโพธิ์งาม. (2540). ญาติผู้ดูแลที่บ้าน: แนวคิดและปัญหาในการวิจัย. *เอกสาร
 ประกอบการประชุมวิชาการเรื่อง การพยาบาลผู้ป่วยเรื้อรัง: ผู้ดูแล วันที่ 28 – 30 เมษายน
 2540*. เชียงใหม่: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยุพาพิน ศิริโพธิ์งาม. (2539). ญาติผู้ดูแลที่บ้านแนวคิดและปัญหาในการวิจัย. *รามาริบัติสาร*,
 20(1), 41 – 46.
- เยาวเรศ สมทรัพย์. (2543). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติด้านสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานใน
 จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลอนามัยชุมชน
 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- รุ่งกานต์ พรรณารุโณทัย.(2543). การประเมินความรู้เรื่องการใช้จ่ายและการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องของ
 ผู้ป่วยเบาหวานที่มารับบริการ ณ คลินิกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก.
พุทธชินราชเวชสาร, 17(3), 132 – 138.
- รุจา ภูไปญุลย์. (2541). *การพยาบาลครอบครัว: แนวคิดทฤษฎีและการนำไปใช้* (พิมพ์ครั้งที่ 3).
 กรุงเทพมหานคร: วิเจ พรินติ้ง.
- รุจิรา พูลเพิ่มทรัพย์. (2537). *ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของ
 ผู้ป่วยเบาหวานที่ไม่ต้องพึ่งอินซูลิน*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการ
 พยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- วราภณ วงศ์ถาวรวัฒน์. (2545). โรคเบาหวาน. ใน *วิทยา ศิริมาดา (บรรณาธิการ), ตำราอายุรศาสตร์ 1 โรคไต
 โรคต่อมไร้ท่อ และเมตาบอลิซึม โรคผู้สูงอายุ พิษวิทยา* (พิมพ์ครั้งที่4). กรุงเทพมหานคร:
 โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วไล ภูมิจิตร. (2534). โรคเบาหวานในทรนสนะของผู้ที่มีบิดาเป็นโรคเบาหวาน. *วารสาร
 เบาหวาน*, 23(2), 21 – 42.
- วรรณภา ศรีชัยรัตน์. (2539). กระบวนการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน. *รายงานการวิจัย*.
- วรรณิ นิธิยานันท์. (2535). *การรักษาโรคเบาหวานและภาวะแทรกซ้อน*. กรุงเทพมหานคร:
 โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.

- วัลลา ตันตโยทัย, และอดิษฐ์ สงดี. (2540). *โรคเบาหวานและการรักษา เล่ม 1*. กรุงเทพมหานคร: พิทักษ์การพิมพ์.
- วัลลา ตันตโยทัย. (2540). *รูปแบบการพัฒนาศักยภาพในการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- วิภากรณ์ แสงมณี และประเสริฐ ลีวานันท์. (2525). *ประเพณีและกฎหมาย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เดือนสยาม.
- วิชัย พิภพลงาม และคณะ. (2536). ผลการให้สุขศึกษาและการปรับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน. *วารสารสาธารณสุขมูลฐานและการพัฒนา*, 6(2), 38 – 51.
- วิภารัตน์ ก้องกิตติวงศ์ และจิตรา ทองธรรมชาติ. (2543). *ปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวาน ในโรงพยาบาลเบตง*. วิทยานิพนธ์กลุ่มงานการพยาบาลโรงพยาบาลเบตง สำนักงานปลัดกระทรวง, กระทรวงสาธารณสุข.
- วิมลรัตน์ ภู่วราวุฒิปานิชย์. (2537). การส่งเสริมบทบาทของสมาชิกในครอบครัวในฐานะผู้ดูแล. *วารสารพยาบาลศาสตร์*, 12(4), 33 – 38.
- วิมลรัตน์ จงเจริญ. (2543). *โภชนบำบัดสำหรับพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง*. สงขลา: โรงพิมพ์ خانเมือง.
- วิลาวัล ผลพลอย. (2539). *การส่งเสริมการดูแลตนเองเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- วิทยา ศรีมาดา และชิตี สันบุญ. (2542). *ภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ*. ใน *วิทยา ศรีมาดา (บรรณาธิการ), ตำราอายุรศาสตร์ 3 (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพมหานคร: ยูนิตีส์พับลิเคชั่น.
- วิทยา ศรีมาดา. (บรรณาธิการ). (2543). *การดูแลรักษาผู้ป่วยเบาหวาน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ยูนิตีส์พับลิเคชั่น.
- วีรพันธ์ โฆวิฑูรย์กิจ. (2545). กลไกการเกิดโรคแทรกซ้อนในเบาหวาน. ใน *วิทยา ศรีมาดา (บรรณาธิการ), การดูแลรักษาผู้ป่วยเบาหวาน*. กรุงเทพมหานคร: ยูนิตีส์พับลิเคชั่น.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2549). *สวัสดิการผู้สูงอายุ แนวคิดและวิธีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: มิสเตอร์ก๊อปปี้ (ประเทศไทย) จำกัด.
- ศุภลักษณ์ จันทาญ. (2546). *บริการสุขภาพกับพฤติกรรมดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายโรงพยาบาลกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2545). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย (พิมพ์ครั้งที่ 8)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรีสุพรรณ นันทไพบูลย์. (2544). *ผลของการพัฒนาศักยภาพในการดูแลตนเองต่อพฤติกรรม การดูแลตนเองและระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2*. วิทยานิพนธ์พยาบาล ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สกาวัฒน์ พวงจันทร์. (2538). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐาน ผลกระทบจากการเจ็บป่วยเรื้อรังของบุตรต่อครอบครัวกับความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรที่เจ็บป่วยเรื้อรัง*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ. (2537). *การพยาบาลผู้ป่วยเรื้อรัง: มโนคติสำคัญสำหรับการดูแล*. ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: ห้างจัดการขอนแก่นการพิมพ์.
- สุธิสา เต็มทับ. (2548). *อิทธิพลของการรับรู้ความเข้มแข็งของครอบครัวและระยะเวลาการดูแลของผู้ดูแล สุขภาพกายและภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วย ต่อการรับรู้ภาวะการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็ง ศีรษะและลำคอที่ได้รับรังสีรักษา*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- สุนีย์ เก่งกาจ. (2544). *การรับรู้และพฤติกรรมการป้องกันภาวะแทรกซ้อนของผู้ป่วยเบาหวานโรงพยาบาลพร้าว จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สุพัตราสุภาพ. (2542). *สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม: ครอบครัว: ศาสนา: ประเพณี* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สุกัญพรรณ บุญยอด. (2542). *การได้รับการดูแลและการให้การดูแลผู้สูงอายุในอำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สุดสิริ หิรัญชุนหะ. (2541). *การพัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพที่บ้านของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- สุนทร ตันจันทน์. (2531). *โรคเบาหวานตอนที่ 1*. *วารสารคลินิก*, 4(3), 197 – 201.
- สุนทร ตันจันทน์ และ วลัย อินทร์มพรรย์. (2535). *คู่มือโรคเบาหวาน*. กรุงเทพมหานคร: สุวณิชการพิมพ์.

- สมจิต หนูเจริญกุล.(2536). *ทฤษฎีการพยาบาลของโอเร็ม ในการดูแลตนเอง: ศาสตร์และศิลปะทางการพยาบาล* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: วีเจ พรินติ้ง.
- สมจิต หนูเจริญกุล. (2539). *การดูแลตนเอง: ศาสตร์และศิลปะทางการพยาบาล* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: วีเจ พรินติ้ง.
- สมจิต หนูเจริญกุล, ภาวนา กิริติยุดวงศ์, สุรเกียรติ์ อาษานุกาพ, วิรัตน์ โปะะรัตน์ศิริ, และอนงค์ สุขยิ่ง. (2540). รูปแบบการส่งเสริมการดูแลตนเองในผู้ป่วยเบาหวาน. *วารสารวิจัยทางการพยาบาล*, 1(1), 115 – 136.
- สมใจ วินิจกุล และชื่นจิตร โพธิ์ศัพท์สุข. (2541). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาวะสุขภาพ แรงสนับสนุนจากสมาชิกในครอบครัวกับพฤติกรรมการใช้ยาในกลุ่มผู้ป่วยสูงอายุที่คลินิกเบาหวานวชิรพยาบาล. *วารสารพยาบาลสาธารณสุข*, 12(1), 32 – 39.
- สมพร ศิริเต็มกุล และ วิไลวรรณ แสนโสม. (2538). การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของการให้ความรู้เรื่องการดูแลตนเองในผู้ป่วยเบาหวานที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น. *ขอนแก่นเวชสาร*, 19(3), 8 – 19.
- สมศักดิ์ คำชัยมงคล และอัชฌา แขวงม่วงชุม. (2541). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก. *พุทธชินราชเวชสาร*. 15(3), 189 – 196.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2549). *สรุปผลเบื้องต้น การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2549*. ค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2550, จาก <http://www.nso.go.th>.
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข. (2546). *ข้อมูลกลุ่มโรคหัวใจและเบาหวาน*. ค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2548, จาก <http://www.moph.go.th>.
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข. (2547). *สถิติสาธารณสุข*. นนทบุรี: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์.
- อดิษฐ์ ภูมิวิเศษ.(2537). *ผลของการเยี่ยมบ้านต่อการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตวิทยาศาสตร์ (สาธารณสุขศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- อนุ อิศระพานิช. (2549). *ความสามารถของผู้ดูแลในการตอบสนองความต้องการด้านจิตวิญญาณและการได้รับการตอบสนองในผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับการรังสีรักษา*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- อภัสณี บุญญาวารกุล. (2545). *การรักษาเบาหวาน*. *วารสารเบาหวาน*, 34(1), 58 – 63.

- อภิชาติ สิงคาลวณิช. (2535). Diabetic Retinopathy. ใน วรณี นิธิยานันท์ (บรรณาธิการ). *การรักษาโรคเบาหวานและภาวะแทรกซ้อน*. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์.
- อรัญญา แผลงชัย. (2544). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับทางจิตสังคมของวัยรุ่นชายที่ได้รับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติด*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- อัจฉริยา ปทุมวัน. (2534). *แรงสนับสนุนทางสังคมและความสามารถของผู้ดูแลในการดูแลเด็กป่วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวเฉียบพลันชนิดลิมโฟบลาส*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- อินทราพร พรหมปรากฏ. (2541). *ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สุขภาพ การสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคเบาหวาน*. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอนามัยครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- อุบล อสัมภินทรัพย์ (2540). *ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรค ปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหัวใจพิการแต่กำเนิด*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการพยาบาลแม่และเด็ก มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2540). *จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว*. กรุงเทพมหานคร: เพ็ญฟ้าพรินติ้ง.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2544). *จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพมหานคร: ชันด้าการพิมพ์.
- อุระณี รัตนพิทักษ์ และคณะ. (2536). การศึกษาประสิทธิผลของการออกกำลังกายแบบแอโรบิคต่อค่าระดับน้ำตาลในเม็ดโลหิตแดงของผู้ป่วยโรคเบาหวาน. *วารสารพยาบาลศาสตร์*, 11(3), 179 – 185.
- อุทิศ สมบัติแก้ว. (2545). *การทำหน้าที่ของครอบครัวตามการรับรู้ของผู้ที่เป็นโรคจิตจากสารแอมเฟตามีน*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- อุษณีย์ เพชรรัชตะชาติ. (2549). *การสร้างเสริมสุขภาพครอบครัวไทย*. สงขลา: ลิมบราเดอร์การพิมพ์.
- อุษณีย์ เพชรรัชตะชาติ. (2546). *การพยาบาลอนามัยครอบครัว ใน เอกสารประกอบการสอนรายวิชา การพยาบาลอนามัยชุมชน 2. ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุขศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, สงขลา.

- อรรถัย โสมนรินทร์. (2538). *ความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวล ปัจจัยพื้นฐานกับความสามารถในการดูแลผู้ป่วยเอดส์ของผู้ดูแล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- American Diabetes Association. (2000). Diabetic mellitus and exercise. *Diabetes Care*, 23 (Suppl. 1), S 50 – S 54.
- American Diabetes Association. (2002). Diabetic mellitus and exercise. *Diabetes Care*, 25 (Suppl. 1), S 64 – S 68.
- Anderson, J.A. (2001). Understanding homeless adult by testing the theory of self-care. *Nursing Science Quarterly*, 14(1), 59– 67.
- Blake, H. D. (1993). *Control of type II diabetes-reaping rewards of exercise and weight loss*. Bullatin of the Department of Medical Services. 7(1), 25 – 29.
- Bloomgaden, Z. T. (1996, August). Conference report: Approaches to the treatment of type II diabetes and development in glucose monitoring and insulin administration. *Diabetes Care*, 19, 906 – 909.
- Chavez, N., Coulston. A.M. & Foerster, S.B. (1988). Nutrition: Its relationship to preventive health care for older adults. *Family & Community Health*.
- Coates, V.E. (1994). *Monitoring diabetic control*. *Journal of Clinical Nursing*. 3, 263 – 299.
- Elder, R.G. (1973). *Social class and lay explanation of the etiology of arthritis*. *Journal of Health and Social Behavior*. 14, 28 – 38.
- Farkas S.W. (1980). Impact of chronic illness on the patient's spouse. *Health and Social Work*. 39 – 46.
- Friedman, M.M. , Bowben, V.R., & Jones, E.G. (2003). *Family nursing research theory and practice* (5thed). New Jersey: Prentice Hall.
- Friedman, M.M. (1998). *Family nursing research:Theory and assessment* (2nded.). New York: Appleton Contory Crofts.
- Friedman, M.M. (1986). *Family nursing research theory and practice* (4thed). Stamford: Appleton & Lange
- Hubbard, P., Muchlenkamp, A. F., & Brown, N. (September – October 1984), The relationship between social support and self– care practices. *Nursing Research* 33, 266 – 269.

- Ignatavicius, D.D., Workman, M.L. & Mishler, M.A. (1995). *Medical – surgical nursing: A nursing process approach*. Philadelphia: W.B. Saunders.
- King, H., Aubert, R.F. & Herman, W.H. (1998). Global burden of diabetes, 1995 – 2025: Prevalence, numerical estimates, and projections. *Diabetes Care*, 21, 1414 – 1431.
- Kyngas, H., & Hentinen, M., Koivokangas, Ohinmaa,, (1996). Young diabetics, compliance in the framework of the mimic model. *Journal of Advance Nursing*, 24(5), 997 – 1005.
- Lubkin, I. (1995). The family caregiver. In I.M. Lubkin (Ed), *Chronic illness: Impact and interventions*. (3rd ed., pp. 200 – 216.) Jones and Bartlett Publishers.
- Newton – John, T.R. (2002). Solicitousness and chronic pain: A critical review. *Pain Review*, 9, 7 – 27.
- Palnk, C.L. (1991). Determinants of health promotive behavior. *Nursing Clinic of North America*, 26(4), 815 – 832.
- Orem, D.E. (2001). *Nursing: Concepts of Practices* (6th ed.). St. Louis: Mosby Year Book.
- Pender, N.J. (1982). *Health promotion in nursing practice* (2nd ed.). Norewalk: Appleton Century Crofts.
- Pender, N.J., Murdaugh, C.L., & Parsons, M.A. (2002). *Health promotion in nursing practice*, (4th ed.). Upper saddle river, NJ: Prentice – Hall.
- Polit, D.F., & Hungler, B.P. (1999). *Nursing research principles and methods* (6th ed.). Philadelphia: Lippincott.
- Polit, D.F., & Hungler, B.P. (1987). *Nursing research principles and methods*. Philadelphia: Lippincott.
- Rosett, J. (1988). Evaluation of protein in dietary management of diabetes mellitus. *Diabetes Care*, 11(2), 143 – 148.
- Samuel T. Gladding. (2002). *Family therapy history, Theory, and practice* (3rd ed.). Merrill, Ohio: Prentice Hall.
- Schott – Bear, D. (1993). Dependent care, caregiver burden, and self – care agency of spouse caregiver. *Cancer Nursing*, 16, 230 – 236.
- Xavier, F. (2000). Weight loss and mortality in type 2 diabetes. *Diabetes Care*, 23, 1451 – 1452.
- Yarner, R. E., & Younger, J.B. (1995). *Women’s primary health care: Office practice and procedures*. New York: McGraw – Hill.